

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

În an. 180 Lei
pe jumătate 90 Lei
în America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Ayunarea dela Bălgărad

Rară așezare pe pământul Ardealului, care să aibă în istoria poporului nostru un nume atât de mare, ca străvechea cetate a Bălgăradului! De colina încunjurată cu ziduri tari și cu șanțuri adânci, prăpăstioase, se leagă atâtea întâmplări hotărâtoare în viața strănepoților lui Traian, implântați de soartă în pragul viforosului Răsărit.

În vremuri bătrâne, când această țară a munților verzi și a râurilor line, gemea în cel mai apăsător jug al domniei nemesești, zidurile Bălgăradului au fost acelea, cari au primit pe Marele Voievod Mihai, înfăptuitorul pe o clipă al unirii tuturor Românilor sub un singur steag și sub un singur domnitor.

Și iarăși, în această cetate, au găsit părinții noștri, la anul 1700, cărarea cea fericită, care ne lega cu Apusul prin unirea cu Roma, de unde s'au revărsat asupra întregului nostru neam, și din Ardeal și de peste Carpați, cea mai rodnică îndemnuri spre cultură și spre luminare.

Iar mai târziu, prin chinurile de mucenic ale lui Horia, frânt pe roată și tăiat în bucățele, ca să fie pus spre arătare la cea patru vânturi, tot dela Alba-Iulia a plecat dârzenia, care ne-a dat pe Iancu, pe Buteanu, pe Axente și pe Vlăduț, eroii zilelor de glorie dela 1848.

Și apoi Bălgăradul a fost pământul sfânt și întru veci pomenit, unde străvechiul Ardeal, trezit la neînfrânta conștiință a drepturilor sale, a proclamat unirea cu Patria mamă, de lungi veacuri visată și dorită. Și tot la Alba-Iulia și-a pus coroana pe cap cel dintâi domnitor și rege al tuturor Românilor, pecetluindu-se astfel pentru toate vremurile România întregită cu toți fiii săi.

În acestea zile Cetatea Bălgăradului este iarăși locul unei mărețe și inimoase adunări. Sute de mii de cetățeni se adună acolo, ca să ceară și să dorească zile mai multumite și mai fericite pentru toți fiii acestei țări. A dori acest lucru, nu este un păcat, ci chiar o virtute și o datorie.

Prin urmare Bălgăradul este astăzi locul, unde se caută a se pune temelie deplinei fericiri și mulțumiri în această scumpă și dulce țară românească.

Acolo fiecare piatră, fiecare palmă de glie, grăiește de Marele Mihai, de Horia, de Iancu și de Ferdinand, întrupătorul României una și nedespărțite. Dintre zidurile unei cetăți atât de sfinte, nu pot deci să răsărădecât hotărâri și fapte de glorie pentru neamul și scumpa țară românească.

Un oaspe iubit

Marele prietin al neamului nostru, Părintele Abate Metodiu Zavoral din Praga a venit să ne vadă țara și poporul

Țara noastră are, de vre-o săptămână, un oaspe dintre cei mai doriți și mai iubiți. Oaspele nostru al tuturor, nu este vre-un ministru sau diplomat, dintre aceia, cari ni-au fost prietini și ajutători, mai mult ori mai puțin, în frământările marelui război. Ci un blând și umil călugăr cu haina albă, care, dacă nu ne-a dat arme și îndrumări ostășești în sbuciumul zilelor de impas și de obidă, ne-a dat sufletul și inima sa întregă, fără să aștepte dela noi vre-o răsplătă sau vre-o recunoștință.

Acest rar oaspe al țării noastre, este Părintele Abate Metodiu Zavoral dela mănăstirea Strahov, din muntele Pionului dela Praga.

Între cetitorii gazetei noastre se vor afla mulți cărora numele din fruntea acestor șire nu le este străin. Ne gândim mai cu seamă la acei fii ai Ardealului nostru, pe cari soarta, dându-le parolele galbene sau verzi ale regimentelor 2 și 50 austriece, i-a purtat, între gloanțe de tunuri și de mitraliere, prin tranșeele Galiciei și ale Poloniei. Aceștia, de s'a întâmplat să fie răniți ori bolnavi, mare minune să nu fi făcut cunoștință și cu *Călugărul alb* dela spitalul Strahov din țara Ceului!

Acest călugăr alb, alb și la haină și la suflet și la inimă, care ocrotia pe flăcăii Ardealului nostru în casa sa primitoare și creștinească, era Sfinția Sa Abatele Metodiu Zavoral dela Praga.

Părintele Zavoral, din cea dintâi zi când au sosit în lazaretul său năpăstuiți tranșeele, s'a silit să le aline nu numai durerile trupești, ci cu cea mai părintească și gingașă grijă a căutat să se apropie și de inima bietelor cătane rănite...

Și când a văzut că ocrotiții săi nu-i înțeleg graiul și vorba, și-a cumpărat Abecedare în limba lor și, într-o bună zi, i-a întrebat în dulcele grai ardelenesc:

— Ce te doare, frate Române?

Și, la o lună două, fiii Ardealului au început să aibă, acolo în depărtata streinătate, pe lângă leacurile tămăduitoare de dureri trupești și balsamul graiului deacasă. Și numai cel mâncat de străinătate, știe ce înseamnă acest balsam pentru o inimă friptă de soldat, la depărtare de sute de kilometri dela vatra părintească..!

Ce mângâiere apoi pentru mumânile, ori pentru soțiile și copiii deacasă, când sosia dela Praga, aproape săptămână de săptămână, scrisorica cu slove tremurate, pe care o scâr-

ția pe hârtia gălbinie, mâna de cătană, purtată și călăuzită de Călugărul alb dela spitalul din Strahov..!

Pentru acestea cătane a învățat Părintele Zavoral dela Strahov din Praga, românește. Pentru sufletul cinstit al soldatului de nație românească și pentru frumusețea graiului dela Mureș ori dela Olt din țara Bârsei.

Și așa, prin cătanele noastre rănite și bolnave, prin sufletul nostru curat și bun, ne-am câștigat o prietinie dintre celea fără de arginți și fără așteptări de foloase, pe blândul călugăr dela Strahov, care a devenit purtătorul de cuvânt și de laude al nației noastre în țara cea tânără și viguroasă a Cehoslovaciei.

Azi Părintele Zavoral vorbește și scrie ca un român, ca și vrednicul său înaintaș Profesorul Ion Urban Iarnic, fratele de cruce al lui Moldovănuț dela Blaj.

Și chiar dacă la vedere Părintele Zavoral este numai un umil călugăr cu vorba sfoasă, trebuie să știm, că el este totuș unul dintre cei mai cu vază bărbați ai țării sale, al cărui nume și fapte au răzbătut peste țări și mări, și prietinia căruia ne face cea mai mare onoare!

Bunul Călugăr alb dela Praga, care vrea să lege în tovărășie adâncă și pe veci nedespărțită neamul nostru și al său, a venit acum să ne cunoască și acasă la noi, după ce atâția ani ne cunoaște din depărtare. A descălecat la București și a văzut tot ce poate să-i imbie țara noastră mai vrednic și mai ales. Și vine și la Blaj, în orașul bătrânelor școli și al marilor călugări răspânditori de de lumină și de creștinătate, ca și dânsul.

Să-l primim cu sufletele înălțate și cu inimile pline de căldură, ca pe omul, care, din grai, din slovă și din cruce, știe să dureze punte de aur între două popoare atât de vrednice și atât de sărace în prietini adevărați!

Liceul din Beiuș împlinește 100 ani.

La 1 Iunie 1828 episcopul Samuil Vulcan al Orășii a înființat liceul gr. cat. din Beiuș. La început acest liceu avea numai 4 clase, dela 1835 clasele s'au înmulțit încă cu două, iară în 1851 Beiușul a avut liceu cu opt clase. În cursul celor 100 de ani acest liceu a avut 22 mii 732 elevi, dintre cari 2368 au făcut și baccalaureat. În 30 Mai și 1 Iunie se va sărbători jubileul acestui liceu, care atâta bine a făcut Românilor bihoreni.

Grăunțe sufletești

Foloasele spovedaniei

Pe lângă împăcarea cu Dumnezeu, spovedania aduce mari și nenumărate foloase *nu numai omului singuratic ci și societății.*

Omul singuratec *se recunoaște* prin spovedanie *pe sine însuși*, ceea ce este începutul îndreptării.

Devine mai conștientos, pentru că, trebuind să se spovedească mai des, îi este oarecum rușine ca să se prezinte cu aceleași păcate înaintea preotului. Și numai gândul simplu la spovedania apropiată îl face să se rețină dela unele păcate.

Iși câștigă o liniște sufletească, nebănuită înainte. Un ofițer de cavalerie din Franța care nu se spovedise de ani de zile, ajunsese într-o zi într'un oraș în care vestitul predicator francez, păr. Drydaine ținea tocmai misiuni populare. Curios, să audă un așa mare și vestit predicator vorbind, intră în biserică, tocmai ipe când vorbea predicatorul despre mărturisirea generală. Uimit de frumusețea predicii și convins despre starea atât de păcătoasă a sufletului său, ofițerul așteptă până se coborî de pe amvon marele predicator și apoi îl rugă să-l spovedească. Eșind dela spovedanie, el mărturisi, în fața tuturor celor ce se aflau acolo, că nici odată în viață n'a avut așa o plăcere și bucurie ca după această spovedanie. »Eu cred că nici regele Ludovic XV, în toată pompa și îndestulirea sa, nu

poate fi mai fericit decât mine«. Apoi se aruncă la picioarele păr. Brydaine și-l rugă, ca în rugăciunile sale să nu-și uite de el. Un alt domn, care făcu o mărturisire generală în fața păr. Hofreuter, a spus că după spovedanie a simțit ca și când ar fi căzut de pe el o piatră de moară, iar când se urcă pe cal zise: »Înainte, căluțul meu, că acuma duci cu o majă mai puțin în spate«.

Prin spovedanie *ne întărim caracterul* și devenim astfel mai de omenie decât am fost înainte. Spovedindu-ne adecă, ne biruim pe noi înșine, biruința de sine însă este cel mai de seamă început spre mai bine. Să nu uităm apoi că după spovedanie primim dela Spiritul Sfânt har sfințitor, care ne luminează mintea și ne întărește voința.

Prin spovedanie ne umilim, umilinta însă este temelul tuturor virtuților. Fapt e că de obicei oamenilor mândri nu le place să se spovedească și că aceia cari trăiesc viață necinstită, mai întâi de spovedanie se lapadă și că îndatăce vrea cineva să se facă mai bun, merge și se spovedește. De aceea și zice sf. Augustin: »Începutul faptelor bune este mărturisirea faptelor rele«, iară filosoful păgân Seneca zice: »A-și recunoaște vina, este un semn al începutului de însănătoșire«.

Dar nu numai singuratecii, ci și societatea ca atare are mari foloase din spovedanie, și anume:

Spovedania împacă dușmăniile, pentru că nimeni nu se poate duce să se spovedească, înainte de a se fi împăcat cu dușmanul său. Iar dacă s'ar afla cineva care să se ducă la spovedanie, nelimpându-se cu dușmanii săi, nu primește deslegare.

Prin spovedanie se restituiesc (dau înapoi) multe bunuri furate. De aceea cei mai mulți domni de pe la orașe mai bucuroși își bagă servitori catolici decât de altă credință și se bucură foarte mult când îi văd că se duc la spovedanie.

Preotul în spovedanie *împiedecă multe fărădelegi.* Câți oameni nu au cari numai în spovedanie își descoperă planurile lor cele ascunse. Unul spune că vrea să se sinucidă, altul că ar avea gând să omoare pe dușmanul său ori să aprindă șura. Preotul îl ascultă pe fiecare și-i dă sfaturi, cum să se ferească de asemenea oarecari cutare rău. De aceea a spus sfântul Papă Piu V: »Dați-mi preoți buni și eu voi schimba fața pământului«.

Că ce mare binefacere este pentru omenime spovedania se vede chiar de declarațiile mai multor necredincioși.

Medicul protestant Fissot din Lausanne a fost chemat la o bolnavă grea, care era grozav de neliniștită și de desnădăjduită. Orice a făcut, n'a putut-o mângăia, nu vindeca. În urmă, cu toate că nu-i era obiceiul, i-a recomandat, să cheme pe un preot, în care are mai mare încredere, acela doară-doară o va putea liniști. Văzând preotul dorit de ea, i-s'a spovedit toată smerenia, și îndată după spovedanie s'a liniștit ca prin minune. Nu numai atât însă, ci au început să-i scadă și fierbințele și rând pe s'a chiar însănătoșat.

Vestitul Luther, întemeietorul credinței protestante, nu se putea hotărî nici decum să ștergă spovedania, și zise: »Pentru toate bogățiile lumii nu aș șterge spovedania, pentru că știu, ce tărnie și mângăiere mi-a dat. De mult m'ar fi omorât diavolul, dacă nu m'ar fi susținut spovedania. Mă bucurasem să suferi din nou tirania Papii decât să mă învoiesc la ștergerea spovedaniei«. Pe urmă însă, sfătuit de spiritul cel rău, a șters-o totuși.

Insuși Voltaire, căpetenia necredincioșilor, recunoaște: »Spovedania este o instituție minunată, un gard împotriva păcatului. Ea face să se împace oamenii pe cari i-a despărțit ura, iar pe pe cei ce au păgubit pe rând alții, să-i despăgubească«.

Un mare învățat necredincios, care a scris istoria Indiilor. Vorbind despre sălbatecii din Paraguay pe cari i-au

Foia „UNIRII POPORULUI“

Zece ani dela Unirea Basarabiei

1918—1928

29 Aprilie

Serbarea noastră de astăzi este o aniversară dintre celea mai fericite și mai înălțătoare. Ne-am adunat adică, să prăznuim împlinirea alor zece ani, de când cea mai oropsită și mai răsleață fiică a Nației noastre, mult jeluita Basarabie, s'a unit pe veci cu scumpa sa Patrie-mamă!

S'au împlinit în ziua de 9 Aprilie, stil nou, ori 27 Martie vechiu, 10 ani, de când Statul Țării din Chișinău, a decretat pe veci, că pământul străbun dintre Nistru și Prut, scuturând jugul secular al Muscalilor, se realipește la sânul cald și părintesc al Moldovei. Zece ani, de când s'a întâmplat marea minune, că Basarabia cea hrăpită și sfâșiată, provincia care se credea mai pierdută și mai încătușată, s'a întors *cea dintâi* în brațele călduroase ale mamei sale iubite!

Cu adevărat, cât de nepătrunse sunt căile Domnului!

Singură rostirea cuvântului Basarabie, mai trezește și astăzi în inimile noastre, o cântare jalnică și plină de obidă, pe care, înainte cu zece ani, o știau și o plângeau toți

copiii și școlarii neamului nostru, dela Prut în Tisa, și din Dunăre în Maramureș:

România, mamă dulce,
Eu te las cu Dumnezeu,
Căci dusmanul iar mă duce
Iar mă ia din sânul tău!

Sunt răpită, sfâșiată,
Sufletul meu plânge frânt,
Dar din prag, eu încodată,
Jalnic bine te cuvânt!

Și numai din acestea două strofe, cari mai trăiesc încă vii în inimile noastre, se poate vedea ce sfâșietoare tragedie, ce păgânate fără seamăn au făcut Muscalii cei lacomi, când au răpit o copilă atât de frumoasă dela sânul mamei sale și au ținut-o ferecată în lanțuri, o sută de ani și mai bine!

Cât de greu ne-ar veni nouă, fiește căruia, să răsară într'o bună zi, în poarta caselor noastre părintești, un străin urit și bărbos, cu ochii ponciși și cu mustățile ca de urs, care să se răpeadă asupra noastră cu muget de sălbatecă lăcomie, și, în pocnete de biciu și în zuruit de lanțuri, să ne răpească dela sânul ocrotitor al măicuței noastre dragi!

Și oricât ne-am târgui, oricât ne-am sbate, străinul cel sălbatec nu s'ar înduioșa, ci mai cumplit ne-ar strânge în lanțurile lui fioroase, și ne-ar duce departe, departe, să nu ne mai vedem mămuca, nici frații, nici surorile..!

Așa s'a întâmplat și cu plâpânda și fra-

geda Basarabie, când Rușii cei urâți și bărbos, au smuls-o dela sânul Moldovei dragi și au înacuiat-o în temnița cea jalnică și aspră dintre Nistru și Prut.

Dar se cuvine, acum, în această zi de fericită aniversară, să dăpănăm mai pe lung povestea scumpei noastre surori Basarabie, ca să cunoaștem pătimirile și suferințele ei, și, astfel, cunoscându-le, să putem înțelege mai bine rostul serbării de astăzi, când Basarabia este iarăș liberă și se bucură și ea, împreună cu noi, de sfânta simțire a libertății.

Basarabia, mândra și frumoasa noastră provincie dintre Prut și Nistru, are un nume, care ne duce foarte departe în negura vremilor trecute. Numele ei ne amintește de vechii Domni descălecători și întemeietori de țară, de falnicii Basarabi, cari au pus temelile Munteniei, la Olt, între Dunăre și Carpați. Și mai cu seamă ne amintește de numele aceluia: »mare voevod și domn, stăpânind și domnind toată țara Ungro-Vlahiei și părțile tătărăști; și Amlașului și Făgărașului herțeg; și Banatului dela Severin domn; și de amândouă părțile, de peste toată Dunărea până la marea cea mare și cetățile Dârstorului, stăpânitor« — care a fost Mircea Basarab cel Bătrân!

Acest, Mircea, căruia înșiși Turcii i-au zis: »principele între creștini cel mai ager și mai viteaz«, stăpâna și țara lui Dobrotici, adică Dobrogea, și Bolgradul cu gurile Dunării

creștinat iezuiții, ne spune: »Iezuiții niște călugări catolici, foarte învățați și arnici) au introdus în Paraguay constituția teocratică (stăpânul sau regele țării înd însuși Dumnezeu), bazați pe o instituție religioasă, numită spovedanie. Aceasta este singură lege în Paraguay și tot ea (spovedania) păzește și curățenia moavurilor. În Paraguay spovedania, care este mai puternică decât armele, aduce și vinovat în fața judecătorilor săi. Făcându-i de rele, în loc să-și scuze fărădelegile, încă și-le mărește și, în loc să fugă de pedeapsă, se aruncă în genunchi și o cere el însuși; cu cât este pedeapsa mai strictă și mai publică (pe față), cu atât mai mult liniștește sufletul făcătorilor de rele. Astfel pedeapsa, care într'alte părți îi sperie pe cei vinovați, aici în Paraguay îi mângâie, mulcomindu-le glasul conștiinței prin împăcare. Locuitorii din Paraguay nu au legi civile, fiindcă ei nu cunosc proprietatea; ei nu au nici legi criminale, fiindcă aici tot omul se acuză pe sine însuși și se pedepsește tot el însuși; sinjurile lor legi sunt poruncile bisericești. Cea mai bună constituție (legea de căpetenie a unei țări) este deci cea teocratică, unde este introdusă spovedania».

Fiind deci spovedania de un folos așa de mare, atât pentru oamenii singurateci cât și pentru societate sau stat, dacă n'ar exista, ar trebui introdusă, iar statele ar trebui să se bucure dacă în sânul lor se află cât mai mulți catolici și ortodocși, cari se spovedesc. Fericită țara cu preoți cât mai buni, cari în scaunul nărturisirii fac mai mult bine țării decât toți judecătorii și advocații și dascălii laolaltă. Când neamul nostru va avea cât mai mulți preoți buni, când spovedania se va face și la noi nu numai odată ci cel puțin de patru ori la an (la Paști, Rusalii, Sântămăria Mare și la Crăciun), când preoții vor ști să-și împărtească credincoșii la spovedanie de așa, ca cu unul fiecare să se ocupe barămi câte 15 minute, — atunci neamul românesc se va

ridica la o mărire și bunăstare nemaipomenită înainte, multe furturi și hoții se vor impușina, atât la cei de sus cât și la poporul de jos, iar binecuvântarea lui Dumnezeu se va pogori asupra noastră ca o rază binefăcătoare și noi vom deveni nu numai un popor cinstit și cum se cade, ci și temut de toți vecinii și de toate neamurile. Cinstea și omenia, care așa de mult lipsește țării noastre, numai prin preoți buni și prin spovedanie deasă și bună, se poate înstăpâni iarăși la noi în țară.

Iuliu Maior.

Răvaș din Sibiu

Reuniunea „Sf. Maria” a femeilor unite române din Sibiu cu un trecut vechiu, înjghebată la îndemnul marelui bărbat Gheorghe Barițiu, care își doarme somnul de veci sub marmora, adumbrată de brăzii bisericeții lui Grigorie Maior, credincioasă acestui trecut, ne-a imbiat și anul acesta clipite de o adevărată înălțare sufletească prin o foarte reușită reprezentație teatrală.

Datorită zelului și jertfelor neprecupețite ale doamnelor din comitet, încălzite de ținta măreată și creștinească: „*Podoaba casei Domnului, și ocrotirea năpăstuiților de soarte*”, la stăruințele întelepte ale vrednicei presidente Dna Ana Togan, pe lângă înființarea unui fond pentru ajutorarea săracilor, reprezentația aranjată cu multă pricepere și bun simț și împreună cu un buffet bogat asortat cu daniile de bună voie, a stors admirația celor de față.

Ostenețele n'au rămas nerăsplătite, adunându-se un alai de lume, ca-n povești. Sala mare era ticsită de lume înțelegătoare, reprezentate fiind toate clasele fără deosebire de crez politic și religios.

Imprejurarea aceasta, acum, când atâtea putimi frământă o anumită lume, dovedește, că în butul tuturor uneltirilor rău voitoare tot frați suntem noi și voim să trăim ca frații.

Laudă invrednicește clasa de mijloc, care prin numărul frumos a știut să-și impună res-

pect; n'au lipsit nici cărturărirea alături de gospodărirea cuminte.

Reușita atât morală, cât și materială a întrecut binișor așteptările noastre. Rar a mai fost părtaș Sibiul nostru la o întrunire atât de cercetată.

Lumea părea vrăjită de tinerele și tinerii actori din „*Nepotul răsfățat*” de A. Kotzebue, instruați și conduși cu atâta pricepere de cunoscuta familie Acsente.

Domnul Acsente în Somnulescu, prin încreșca-i originalitate, s'a întrecut pe sine; iar Dna Acsente, în soția lui, rol jucat cu multă dibăcie, a făcut pe mulți bărbați să-și recunoască consoarta, care poartă tesul.

Jocul celorlalți încă a plăcut mult. Intrigele au fost țesute cu multă dibăcie, stăruind mult haz. Farza întreagă a fost o strajnică școală pentru lumea de astăzi, plină de învățături folositoare și sănătoase indemnuri. Așa talmăcită cum a fost, nu ca de niște începători, ci ca de niște oameni de meserie, cum îmi spunea un domn bătrân, n'a putut să rămână fără efectul dorit.

Dansul, care a urmat reprezentației, deși lumea era înțesată umăr la umăr, prin înveselitoarele noastre jocuri naționale, a înviorat pe toți și a dat dovadă, că Românul nostru tot mai bine se simte frământând pământul la hora veselă, la strămoșeasca ardeleană, ori mândra bănățeană, decât legându-se molatec în pocitele schimonosituri ale așa ziselor dansuri moderne, mai potrivite pentru sălbatecii din desigurile Americii și Asiei, de pe unde au fost huiduite, ca să ne încurce pe noi cu ele.

Tot ceea ce am mai dori este, ca să ne amuzăm cât mai curând de jocul Dnui Acsente și ceata; iar membrilor din comitet mulțumindu-le pentru petrecerea oferită, le dorim multă stăruință și mult spor în ogorul pe care muncesc.

Mai pomenesc, că venitul curat de peste Lei 20.000, dovedește interesul arătat.

Intre suprasolvenți cetiam numele Dnui gen. Boeriu cu Lei 500, pâr. Simonetti, 100 pâr. Pădurean 100, Dr. Isaicu pâr. Păculea etc.

Arvinte.

și cu stepele dintre Nistru Prut, pe unde s'au așezat olăcarii și ciobanii lui și ai Moldovenilor. Până la Marea cea mare și de amândouă părțile, peste toată Dunărea, se întindea țara cea lungă și largă a lui Mircea cel Bătrân, pe când se scriu încă anii dela Hristos 1386—1418, și a urmașilor săi Basarabi, adică Țara Basarabilor. Și deatunci, din acelea timpuri de începută slavă românească, pământ Basarabiei de astăzi, a fost tot pământul de Basarabi, unde doar' vremelnice dacă au putut să se icuiască cetăți turcești sau așezări tătarăști. Și chiar și mai înainte de Basarabi, mai înainte de toate așezările de stat medievale din Europa, stepele dintre Nistru și Prut, au fost moșia latină, cum glăsuiesc încă și astăzi vestitele „*Valuri ale lui Traian Împărat*”, pe cari n'au putut să le măture de pe fața pământului nici puvoaiele fără număr ale barbarilor năvălitori din Răsărit.

O piatră bătrână, aflată de Ruși la Akerman în 1890, mărturisește astfel despre stăpânii cei mai străvechi ai ținuturilor basarabene:

„*Pro salute dominorum nostrorum Lucii Septimii Severii Pertinacis et Marcii Aurelii Antonini Augustorum et Lucii Septimii (Getae Caesaris)*” pomenind aici în limba lui Virgiliu și a lui Ovidiu nume de împărați cari au fost străbunii noștri și ai Geților Domni.

Ori, altă piatră bătrână grăiește astfel despre imprescriptibilele noastre drepturi,

foarte vechi, asupra Cetății Albe și a ținuturilor cari îi aparțineau: „*In anul intrupării Domnului Nostru Isus Hristos 1438, a fost înălțată această poartă în zilele blagocetivului Domn Io Ștefan Voevod și a lui jușan Lușian Herman*”.

Dar stăpânirea de atunci și de mai târziu asupra Basarabiei, au mărturisit-o vestiții arcași dela Orhei ai lui Ștefan cel Mare și sfânt și părcălabii dela Hotin, dela Soroca, dela Tighina și dela Bender, cari au fost floarea oștirilor moldovenești din toate timpurile și din toate bătăliile.

Nici nu ne-au discutat niciodată stăpânirea Basarabiei, nici Tătarii, nici Leșii, nici Turcii, până când visurile lacome ale lui Petru cel Mare al Rusiei, n'au dat Colosului dela Nord ideea, ca să-și spargă o fereastră de de aerisire și de ieșire la apele calde ale Sudului, spre Bosfor și Mediterană, peste trupul nostru.

Dela acest vis înainte, bărboșii mujici ai pustiurilor fără hotar, au rămas cu ochii sgâți statornic spre vadurile dela Nistru și țineau ghiarele veșnic întinse spre Principatele noastre, pe cari voiau să-și înghită în numele pravoslaviei!

Încă Țarevna Ecaterina a II, împărăteasă cu ambiții mari, dar femeie cu moravuri nedemne de un tron, intenționează la 1771 să oploșască cu titlu de rege în țările noastre un curtezan vrednic de dânsa, pe Stanislaw Po-

niatowsky. Dar pacea dela Cuciuc-Kainardji ne mântuie deocamdată de Ecaterina și de Poniatowsky.

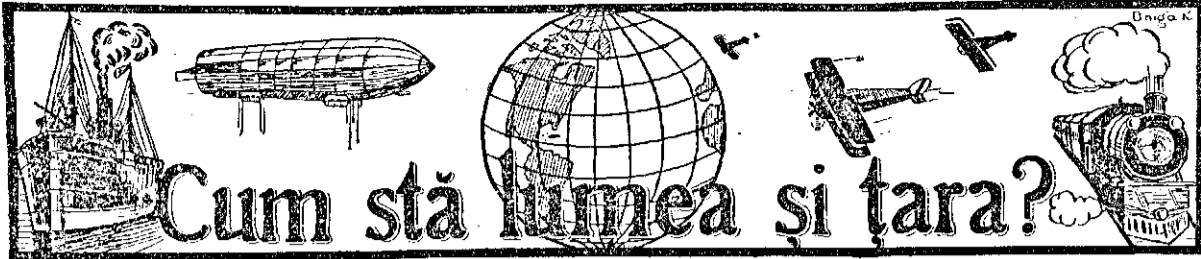
Însă, în timpurile deatunci, soarta nu prea ne era binevoitoare, și, în războiul dela 1791, Rusia cucerind stepele dela Ociacov, adică întregul litoral dintre Bug și Nistru, cnota muscălească se apropie tot mai primejdiosă de hotarele Moldovei.

În timpul lui Napoleon cel Mare, la 1806, Rușii încep un nou război cu Turcii, care ține 6 ani și se sfârșește cu Pacea dela București din 16 Mai 1812. Această pace jalnică și tristă pentru noi, dă Bugeacul, adică Basarabia sau ținutul dintre Prut și Nistru, plocon Rușilor. Și, la această dată, bărboșul mujic dela miazănoapte își pregătește lanțurile sale, pe cari le întinde dealungul Prutului și încuie în temnița lui amară și grozavă pe scumpa fică a Moldovei, pe zglobia și dulcea Basarabie.

Răpirea cea dintâi se săvârșește în plânsetele mamei și'n sfâșietoarele lacrimi nemângăiate ale ficei.

Dela 16 Maiu 1812, Basarabia nu ne mai aparținea!

Incepe deatunci lungă și grozavă robie, când patrioții basarabeni ori fug peste hotarul blăstămat ori se rusifică, iar poporul, bunul și viteazul popor al lui Ștefan cel Mare, împilat și lipsit și de sfințele rugăciuni în vechiul lui grai moldovenesc, adoarme pe rând, uitându-și și de mamă și de vitejia străbună

Marile serbări dela Chișinăul-Basarabiei

Guvernul a aranjat pentru ziua de 29 Aprilie mari și frumoase serbări la Chișinău, la care a luat parte toți Țrei Regenți întreg guvernul și oficialitățile, și mii de țărani din toate părțile Basarabiei.

La orele 8 dimineața a sosit trenul regal, din care s'au coborât cei trei Regenți. Vorbirea de binevenire a ținut-o primarul Chișinăului dl German Pântea și dr. Ciugucanu, fostul primministru al republicii moldovenesti. Din partea Inaltei Regențe a răspuns patriarhul Miron Cristea.

S'a ținut apoi o slujbă de mulțumită la catedrală, unde a vorbit noul mitropolit al Basarabiei și i-a răspuns tot patriarhul.

La orele 10 s'a ținut o ședință festivă în localul fostului Sfat al Țării, unde s'a făcut Unirea. Acolo a vorbit ministrul Basarabiei Ion Inculeț, prințul regent Nicolae, ministrul I. Nistor în numele Bucovinei și primarul orașului Cluj

d. Teodor Mihali în numele Ardealului, dl primministru Vintilă Brătianu, amândoi președinți corporurilor legiuitoare și dl general Averescu. Idată după sfârșitul ședinței toată lumea a trecut în fața grădinei publice, unde s'a desvelit statuia lui Ștefan cel Mare, pe care întâi a stropit-o cu apă sfințită, apoi a vorbit dl general Scărișoreanu și până când vorbea încă Inaltul Regent Gh. Buzdugan, prințul Nicolae cu ministru Inculeț a desvelit statuia și apoi s'a făcut defilarea trupelor și a satelor.

La banchet au vorbit: d. Vintilă Brătianu și prințul Nicolae, iar la 4½ Inalta Regență a părăsit Chișinăul, îndreptându-se spre București. Apoi dl Nicolae Iorga a ținut o foarte frumoasă conferință la teatrul național, iar seara orașul a fost iluminat, iar în cinstea dlui Iorga s'a dat un banchet.

Serbările de 10 ani dela unirea Basarabiei au fost frumoase, a lipsit însă dela ele partidul național, și cu el împreună sufletul poporului basarabean.

Adunarea dela Alba Iulia

În ziua când scriem noi aceste știri, gazetele dela București ca Cuvântul și altele, aduc știrea, că guvernul nu va pune opreliști adunării dela Alba-Iulia, în vederea căreia conducătorii partidului Național-Țărănesc au făcut celea mai întinse pregătiri. Dl Iuliu Maniu însuși a cercetat multe ținuturi ale Ardealului,

fiind primit pretutindeni cu cea mai mare însuflețire și dragoste.

Din toate părțile au și plecat încă de Miercuri și Joi, mii de săteni spre Alba-Iulia: O știre primită din Timișoara spune, că din Banat au plecat vre-o 30,000 de oameni.

Dela Ciuj s'au anunțat peste o mie

și devenind slujitor plecat și supus al Tătu-cului dela Newa. În vre-o doină de jale doar dacă mai licărește vre-o amintire de Moldova, în amurgurile înlăcrimate ale stepelor...

Adică să nu trecem cu vederea, un scurt noroc mai are biata și oropsita Basarabie, când, după războiul Crimeii, la 1856, Rusia, sub presiunea Puterilor biruitoare, înapoiază României județele din sudul Basarabiei.

Dar norocul foarte adeseori este înșelător și vicelan, ca volbura de toamnă. După războiul dela 1877—78, când oștile lui Vodă Carol I au mântuit de rușine la Plevna cinstea rusească, Țarul, în chip de răsplată muscălească, ne răpește pentru a doua oră Basarabia, cu gândul de-a nu ne-o mai da niciodată, niciodată!

Și astfel lanțul iarăși se strânge și nenorocita fiică a Moldovei își plânge iarăș sfâșietorul ei bocet de despărțire:

*„Românie, mamă dulce,
Eu te las cu Dumnezeu,
Căci dușmanul iar mă duce
Iar mă ia din sânul tău!”*

Se săvârșia atunci, la 56 de ani după cea dintâi, a doua Răpire a Basarabiei.

*

Aceasta a fost trista poveste a Iliei Cosânzienae dela Nistru, furată și chinuită un secol întreg și mai bine, de smeul bărbos și urit dela Miazănoapte! Și robia devenia din zi

în zi, din an în an, mai grea și mai apăsătoare, încât în anul izbucnirii războiului mondial, poporul moldovenesc al Basarabiei își uitase cu totul de „mama dulce” România, și flăcării săi săngerău pe toate câmpurile de bătaie, murind pentru idealurile turburi ale unui Țar neghiob și ale unei Țarevne nebune. Atât de mult se întrăinase sufletul poporului moldovenesc din Basarabia, încât celea din urmă regimente cari au mai păzit viața nepu-tincioasă a Țarului incolțit de bolșevici, au fost celea basarabene.

Și cu toate acestea, nepătrunsele căi ale Domnului au făcut, ca acest popor să se trezească și să alerge, el, cel dintâi, la sânul României, în ziua de 9 Aprilie 1918, când celealalte provincii românești subjugate, nu puteau face încă nimic pentru unirea cea mare cu țara mamă!

Ș'acum, după atâtea dureri înșirate, să vedem și cum s'a întâmplat marea minune, ca să reinvie simțământul străbun și virtutea latină în Basarabia oropsită, și România să-și recapete una din ficele sale, chiar atunci, când Teutonii o țineau ingenunchiată și, prin pacea dela București, Ungurii, Bulgarilor și Austriei, se pregăteau să taie răni adânci în trupul mamei bătute crunt de soartă.

Poporul nostru, în înțelepciunea lui fără greș, are o vorbă adâncă și mult încercată în nesfârșite secole de experiență, care spune:

de intelectuali. De pe la Bistrița, s'a vădit că au plecat vre-o câteva sute de căruțe în nesfârșită coloană. În județul Târnava-mică sunt gata de plecat zeci și sute de oameni din toate ținuturile.

Adunarea dela Alba-Iulia se făcuse să fie cea mai mare dintre câte a fost dela România mare încoace.

În aceeași zi de 6 Mai, Partidul Național-Țărănesc a mai conchemat mai multe adunări la București, Craiova- Iasi, Chișinău și Chișinău.

În numărul viitor al gazetei noastre vom scrie raport amănunțit despre adunarea din Bălgrad.

Bela Kun a fost prins la Viena

Bela Kun este un nume cunoscut. Că regimentele lui de „roșii” s'au bătut voinic noștri la Tisa și pe șesurile Ungariei, în anul după unirea Ardealului cu România. Bela Kun era atunci căpetenia Țării ungurești, pe care o stăpâna cu câteva zeci de mii de haideci cari își ziceau „comuniști”. După ce armatele noastre au cuprins Budapesta în vara anului 1919, Bela Kun a fugit în Rusia la „tovarășii” lui. Și încă a fugit pe sus, într'un aeroplan. El, ca ovreu, a aflat acolo primire bună și bolșevicii i-au încredințat slujbe mari și de încredere.

La început a fost pus comandant de oaste, dar s'a dovedit și acolo, între bolșevicii ce săngeroși, nemai pomenit de crud. Într'o singură săptămână a condamnat la moarte și a poruncit să fie împușcați vre-o șapte mii de soldați roșii. Astfel s'au saturat de el și bolșevicii și l-au dat mai la o parte. Ani de zile nici nu s'a mai auzit nimic de fiorosul jidănaș, parcă l-ar fi înghițit pământul. În anul acesta însă, cam de vreo câteva săptămâni.

Bela Kun s'a ivit la Viena

Însă nu pe față și nu sub numele adevărat ci sub alt. A fost simțit însă și într'o bună zi, poliția austriacă descoperindu-i culcușul.

— Dumnezeu te pedepsește mai ales în ceea ce ai păcătuit și ai călcat poruncile lui!

Ori bărbosii tirani ai Nordului, în frunte cu autocrații lor Țari, cari se sumețiau a se număra îndată după persoana atotputernicului Creator și oblăduitor al lumii, cu nimic n'au păcătuit mai mult, decât tocmai cu sugrumarea libertății și a slobozeniei.

Iar când această libertate, după un lung război fioros și barbar, a cuprins mai întâi chiar pe slugile Țarilor impilatori, marea imperiu, clădit pe sabie și pe cruță, a devenit un haos de nerecunoscut, al cărui cea dintâi jertfă a fost Țarul Nicolae însuși, cu întreaga familie sa nenorocită.

Și în lumea, care se refăcea, tot mâna și darul dumnezeesc a fost, care a trezit simțământul strămoșesc în Moldovenii dintre Nistru și Prut, cari, îndrumați mai ales de Ardeleni refugiați de ororile ungurești, s'au constituit în comitete patriotice de soldați și de plugari, proclamând autonomia și dreptul de autodeterminare al Basarabiei.

Vorbind mai precis de marele eveniment al revenirii Basarabiei la sânul Patriei mame, trebuie să ne însemnăm bine cinci date de calendar.

Întâi: ziua de 15 Octomvrie 1917, când cei peste 500 delegați ai tuturor unităților militare moldovenesti din toate părțile Rusiei, întruniți în congres la Chișinău, au proclamat cu nespusă și indescriptibilă însuflețire auto-nomia Basarabiei.

l-a înfășcat pe neașteptate. Dumnealui, gadina cea vicleană, își cumpăraseră o prăvălie sub nume fals și dădea pe negustorul de săpun și de silimanuri. De fapt însă învățea alte planuri și politica lui era locul de întâlnire al comuniștilor din Europa de mijloc.

Bela Kun s'a așezat la Viena cu scopul ca să răspândească bolșevismul în țările Europei și în deosebi ca să pregătească revoluție în Ungaria, în fruntea căreia să se cocoteze iarăș. Prea cu drag își aducea aminte de lunile când a fost stăpânitorul Țării ungurești.

El lucra la Viena cu bani grei, pe cari îi adusesse cu el din Rusia. Și când se isprăviau banii, alții căpăta dela Leningrad și Moscova.

Polifița din Viena l-a luat frumușel dela

drogeria lui și l-a pus la hodină, în loc sigur, unde nici ploaia nu-l plouă nici vântul nu-l atinge. Cu el dimpreună au fost arestați și alți spioni și tovarăși bolșevici.

Ungurii cât au auzit că Bela Kun a fost descoperit și arestat la Viena, i-a cuprins un dor mare să-l aibă și să-i pipăiască nițel grumazii, în chip de recunoștință pentru isprăvile pe cari le făcuse în Ungaria. Ar vrea să-i pregătească un pic de banchet sub stălpul lui Bali Mihai, cel care-i mai mare peste ștreanguri.

Judecătorii din Viena n'au hotărât încă ce să facă cu el. Nu știu, să-l deie la Unguri, sau să nu-l deie? De l-or da, popricaș îl fac Ungurii..!

Cutremurele de pământ din Balcani se țin lanț

Am arătat în numărul trecut al gazetei noastre ce pustiiri cumplite au făcut cutremurele de pământ în Bulgaria și Grecia. Orașe întregi și sate s'au prăbușit, într'unele fără să mai rămână nici o casă în picioare.

Dela Paști încoace, locuitorii din ținuturile cotropite își duc viața sub corturi și sub bărăci de scânduri, afara în câmp, cu atât mai vartos că sguduiturile se țin lanț, și acuma, și nu este zi, în care să nu aducă telegraful vești despre noi cutremure.

Lumea întreagă privește cu nesfârșită milă spre Balcani, unde mâna sorții a lovit atât de crunt sute de mii de oameni. Au și pornit însemnate ajutoare în bani din mai toate țările Europei spre ținuturile năpăstuite. Intre celea dintâi ajutoare a fost dania Papei dela Roma, cu o sumă foarte mare. Țara noastră încă a trimis o jumătate milion de lei.

Al doilea termen: *21 Noembrie 1917*, când în mijlocul unei bucurii delirante s'a deschis la Chișinău Parlamentul Basarabiei autonome, sub numele de Sfatul Țării, cu 70% moldoveni, cari simțeau și făptuiau românește.

Al treilea: *La 2 Decembrie 1917*, Basarabia se declară republică, pentruca la abia câteva săptămâni, în *24 Ianuarie 1928*, să declare ruperea ei totală și definitivă de Rusia și constituirea sa în Republică moldovenească independentă și liberă de orice legături vechi cu impilatorii.

După asemenea rezezi făptuiri, coroana de aur și de nestemate a întregii și deplinei opere începute, nu mai putea să întârzie mult. Nici n'a întârziat, căci la *27 Martie stil vechiu*, sau *9 Aprilie stil nou, 1918*, Sfatul Țării din Chișinău, prezidat de bărbați ca Pan Halipa, Inculeț, Ciuhureanu și Stroiescu, declară unirea pe veci cu România, una și nedespărțită.

Lanțurile muscălești, cari curmaseră trupul plăpând al Basarabiei mai mult ca un secol lung și plin de suferinți, cădeau, și mama putea să-și îmbrățișeze fiica, în elanul celei mai sfinte iubiri materne.

Chiotul de bucurie răzbătea până la nori, cu atât mai vartos că la scurte restimpuri, în acelaș an, se întorceau la sânul mamei și Bucovina și Ardealul!

Ce grai omenesc, ce condei vrăjit, de scriitor, ar putea să ferece în slove, precum se cuvine, evenimente și bucurii ca acestea?

În noaptea de 24 Aprilie, în ținutul orașului Corint, care s'a pustiit mai înainte, iarăș s'a simțit un puternic cutremur de pământ, care a dărâmat și puținele case cari mai rămăseseră în picioare.

Indată după cutremur, o groaznică furtună cu grindină a mai pustiit și ea suprafața pământului. Oamenii de spaima cea mare cred că e capătul lumii.

În apropiere de Lustrachi, un munte s'a deschis la vârf și fumegă, ca și când ar fi aprins. Nori negri, întunecoși, învaluiu vârful muntelui, iar din măruntaiele lui se aud bubuituri și sgomote puternice.

O prorocie înfricoșată

Se știe că în Italia este un munte-aruncător de foc „Vezuvul“. Pe coastele acestui munte, care a făcut adeseori mari prăpăduri în jurul său, italienii au

Nici nu încercăm osteneți de prisos, ci, cu inimile iluminate de epopeia grandioasă al carei început l-au făcut înainte cu 10 ani mândrii noștri frați cu dreptate, Moldovenii dela Nistru și Prut, ne prosternem cu smerenie în fața Proniei cerești care ne-a dat să trăim și noi asemenea zile și zicem:

— Nu uita, Preaputernice Doamne, nici azi, nici în viitor, de țara întregă și de poporul, care s'a ridicat și s'a întregit prin mila și lucrarea minunată a dreptei Tale ocrotitoare!

A. L.

Cum vor purta militarii cifrele regale pe chipiu. Ofițerii poartă pe chipie cifrele FF., începutul numelui fostului rege Ferdinand I. De aici înainte lucrurile se vor schimba. Toți acei ofițeri cari au dobândit gradul de sublocotinent sub domnia regelui Carol I vor purta pe chipielitera „C.“ precum și toți ofițerii și trupa regimentului 1 de artilerie „Regele Carol I“. Cifra reginei Elisabeta va fi purtată de cătră ofițerii și trupa regimentului 2 vânători „Regina Elisabeta“. Cifra regelui Ferdinand va fi purtată de toți acei ofițeri cari au fost făcuți sublocoteninți sub domnia regelui Ferdinand I, iar cifra regelui Mihaiu vor purta-o toți acei ofițeri, cari au ajuns la gradul de sublocotinenti sub domnia regelui Mihai I.

făcut un observator, adică o casă unde stau ziua-noaptea oameni învățați și pândesc gâtjeul vulcanului, ca la cam de primejdie să poată da de veste locuitorilor din satele și orașele apropiate.

Învățații dela observatorul Vezuului au ajuns atât de tari în știința lor, încât prorocesc cu săptămâni și chiar cu luni înainte erupțiile primejdioase. Acești învățați încă pela mijlocul lui Martie au vestit cutremurul din Balcani, fără să greșească decât cu câteva zile!

Outremurul prorocit de ei și publicat și în foi, s'a întâmplat întocmai. Acum acești cetitori de cutremure, au trimis la Bulgari o nouă veste, făcându-i băgători de seamă, *să se aștepte și la mai mari primejdii*, căci între 5—6 Mai:

Va izbucni în Bulgaria un vulcan puternic

care va face pustiiri nemaivăzute și ne mai auzite. Outremurele de până aici au fost numai semnele ivirii acelu munte aruncător de foc. Printr'ansul, ca și prin ceilalți vulcani de pe fața pământului, va răsufli focul din mijlocul planetei noastre.

Această telegramă, primită de guvernul bulgar, dela observatorul din Neapol, a băgat mare înfricoșare în toată Bulgaria.

Noi n'avem de ce ne teme

Se poate să fie și pe la noi oameni, cari să se teamă, că cutremurele din Bulgaria vor ajunge și în țara noastră. Învățații spun însă, că noi n'avem de ce ne teme, căci pământul Ardealului este bine așezat și cutremurele nu pot să-l miște. Scoarța pământului nostru nu are goluri pe dedesubt, ca în Balcani, și așa sub noi nu se pot face cutremure. Cel mult dacă am simți și noi niște valuri ușoare venite de departe, cari vor elătina doar vasele în cuiere, dar de catastrofe ca în Bulgaria, nu-i primejdie, nici acum, nici în viitor!

Ce povestește un martor al cutremurelor dela Cirpan

Un gazetar dela București, ducându-se la Sofia, în Bulgaria, ca să aște știri, la fața locului, despre cutremurele de pământ, a stat de vorbă cu unul dintre refugiații dela Cirpan. Bulgarul, întrebat asupra întâmplărilor din orașul său, a povestit următoarele:

Nici nu vă puteți închipui cât de înfiorător este un cutremur de pământ, ca acela, prin care am trecut noi în ajunul Sfințelor Paști..! Eu — povestește Bulgarul — tocmai mă întorceam dela biserică, având în mână o luminare aprinsă după obiceiul nostru, când un vânt cumplit care s'a stărnit dintr'odată, mi-a stins luminarea și mi-a sburat pălăria din cap, ba gata să mă răstoarne și pe mine. Deodată cu vântul s'au auzit pocnituri cumplite sub pământ, ca niște bubuituri de tunuri. În clipa următoare, când vântul încetase ca la o poruncă nevăzută, au început să se clatine casele și să se prăbușească. Și s'au auzit, învalmășindu-se cu mugetele fioroase din măruntaiele pământului, strigătele desnădăjduite ale oamenilor îngropați sub ruinele caselor..!

Ferească Dumnezeu pe oricine de ce am simțit și am pățimit noi în ajunul și în noaptea acestor Paști fără noroc.

În zilele cari au urmat, groaza și frica de moarte ne-a ținut într'una în găurele lor. Zguduiturile nu mai încetau. Înzadar fugeai la câmp, căci acolo se întâmplau, aproape la tot pasul, alte cumpliri. Se nășteau crăpături în scoarța pământului, din cari țâșneau izvoare fierbinți ori ape negre ca de smoală. Părea că și-a deschis iadul gurile sale și vrea să umplă tot pământul de ape ucigătoare.

Am auzit dela niște cunoscuți din Bori-sovgrad, că în apropiere de acel oras, două sate cari erau despărțite din veci printr'un deal mare, în dimineața Paștilor, oamenii au văzut cu spaimă că dealul despărțitor nu mai este, căci fusese înghițit de cutremur.!

În locul dealului lung de 2 kilometri a rămas o vale largă și adâncă.

Asemenea semne s'au arătat și pe aiurea. Ba și mai ciudate. Interesant este — povestește mai departe Bulgarul din Cirpan — că eu citisem, prin luna Martie, într'o gazetă străină, că prin 12—13 Aprilie va fi cutremur mare în țara noastră. Dar când am citit asemenea prorocie, am răs, căci nu-mi puteam închipui ca cineva să poată prevedea asemenea întâmplări. Și iată, prorocia de atunci astăzi este foarte dureros adevărată.

Regi și conducători de popoare în fața Papilor

Patriarhul Romei a fost socotit în toate timpurile că este căpetenia creștinătății, adică vicarul sau locțiitorul Domnului nostru Iisus Hristos pe pământ. În acest chip a fost cinstit chiar și de către regi și împărați, nu numai în vremea când creștinii se aflau toți într'o singură turmă, ci și după desbinările religioase, cari au urmat mai târziu, izvorâte din împrejurările politice dintre țări și domnitori. Dovadă istoria, sau răvașul care cuprinde întâmplările mai însemnate din viața omenirii.

Acest răvaș arată cum regii și împărații priviau spre Roma și spre biserica Sf. Petru ca spre mama și îndrumătoarea creștinismului. Mai mult: regii și împărații, coboriau la prilejuri binevenite de pe tronurile lor și mergeau la Roma să se închine la mormintele Apostolilor Petru și Pavel, și să se curtenească la vicarul lui Hristos.

Iată câteva pilde scoase din răvașele istoriei:

Împăratul Constantin cel Mare, socotit între științi chiar de către biserica ortodoxă, liberatorul creștinătății, s'a închinat în fața Papii Miltiad, dându-i drept reședință palatul său din Lateran de lângă Roma. Constantin a împărățit între anii 323—337.

În anul 500 s'a înfățișat la Papa regele Teodorice al Ostrogoților.

Constantin al doilea, împăratul Constantinopolului sau Țarigradului, cu toate că prigonie pe creștini, s'a dus la Roma să se închine la mormântul sf. Apostol Petru și să vadă pe Patriarhul sfintei cetăți.

Cedval, regele Versexului, s'a dus la Roma în anul 689, ca să primească botezul din mâinile Papei. Carol cel Mare, vestitul împărat al Apusului (768—814) de trei ori a fost la Roma.

Alfred, regele Angliilor, ales fiind împărat s'a dus la Roma, unde Papa Leon al 4-lea i-a pus coroana pe cap. Regele Machat al Scoției a fost la Roma ca pelerin, sau închinător, dintre aceia cari făceau calea până la Sfânta Cetate pe jos, având singur toiagul sprijin ostenelelor.

Regele Henrich al 4-lea al Germaniei, mergând la Roma, a ingenunchiat în fața Papei Pascal al doilea și i-a sărutat piciorul.

Tot cu celea mai pioase simțiri au călătorit la Roma Frederic Barbarossa, Petru al doilea regele Aragoniei, Otton al 4-lea, Frederic al 2-lea și Carol de Anjou.

Dintre împărații Constantinopolului au mai fost la Roma Ioan Paleologul și Toma Paleologul.

În 1845 s'au curtenit la Papa Gregoriu al 16-lea Țarul Nicolae I al Rusiei și Wilhelm al 4-lea regele Prusiei.

Pius al 9-lea a primit curtenirea regelui Maximilian al Mexicului. Papa Leon al 13-lea a fost vizitat de Marii Duci Sergiu și Paul ai Ru-

siei, de Prinții Oscar și George din Svezia, de Oscar al 2-lea regele Sveziei și al Norvegiei, de împăratul Wilhelm al 2-lea al Germaniei și de regele Alexandru I al Serbiei.

Papa Piu al 10-lea a primit pe regele Ugandei din Africa. Benedict al 15-lea a primit pe Albert, principele din Monaco, și Cristian al 10-lea regele Danemarcei.

Papa Piu al 11-lea, Patriarhul de astăzi al Romei, a fost vizitat de regele Albert al Belgiei cu regina; de președintele republicei Argentine; de Altonregele Spaniei cu regina Victoria; de Gustav al 5-lea regele Sveziei (Svediei); de Fuad regele Egiptului; de Amanulla regele Afganistanului; de Regele George al 5-lea al Angliei și de alți Domnitori înalți.

Acestea vizite arată, de câtă cinste se bucură urmașii sfântului Apostol Petru chiar și înaintea acelor regi și conducători de popoare, cari nu sunt în legături de supunere religioase cu Sfântul Scaun.

15 Mai la Blaj

Sorbările întru pomenirea adunării de pe Câmpia Libertății

Pregătirile pentru marile serbări de pomenire a anului 1848 în Ardeal, au început și orașul nostru va primi iarăș, cu mare drag, pe școlarii din toate unghiurile țării, cari vin la 15 Mai, să se închine la Crucea Iancului și la Piatra Libertății. Până acuma s'au și anunțat că vin aproape 50 de școli și avizurile sosesc într'una.

Ca în toți anii, vor fi mari întreceri de gimnastică, defilări de popor, cuvântări la Piatra Libertății și la mormintele Tribunalilor, concerte și alte momente mărețe. În zilele de 13 și 14 Mai, în Sala Liceului de băieți se vor arăta în chipuri mișcătoare (cinematograf) *serbările din anii premergători*, prinse în filmul cultural al Blajului. Se văd minunate defilările satelor și ale școlariilor.

Comunele din jurul Blajului vin pe ziua de 15 Mai, cu cară cari înfățișează obiceiurile ținutului. Onorații conducători vor înștiința de pe acuma Comitetul serbărilor, la Direcțiunea Liceului de băieți. Tot acolo se vor înștiința și școlile și oaspeții din ținuturi mai depărtate, cari vreau să aibă cvartire și masă.

Nu sămănați porumbul prea des

Plugarii noștrii sunt lacomi, când seamănă prea des. Din aceasta cauza adeseori se alege numai cu coceni pentru vite.

Mai bine e să se samene porumbul cu mașina, căci nu vine prea des, fiecare fir e pus la aceiași afunzime iar rândurile sunt de câte 3—4 palme departe unul de altul.

Se poate pune porumbul și în cuiburi. În astfel de cazuri cuiburile se fac la depărtare de câte o jumătate de metru și în fiecare cuib se pune câte 2 fire. Se pot pune și mai mult de două fire, dar trebuiesc semănate la o palmă bob de bob.

Când porumbul se semănă rar, el face rădăcini multe și lungi și se hrănește bine, pentru că are la îndemână loc unde să se întindă. Fiind porumbul semănat rar și în rânduri se poate prăși ușor, cu prășiitoare de un cal. La prășire, mușuroiul, nu trebuie să fie prea mare, căci porumbul, face rădăcini în mușuroiul dela un nod prea de sus, cari la altă prășire se pot tăia cu sapa sau cu prăși-toarea și atunci firele de porumb se slăbesc și se hrănesc rău.

De aceea să se samene porumbul cât mai rar, căci belșugul este mai mare.

Citiți „UNIREA POPORULUI”

A sosit M. S. Regina. În ziua de 20 April M. Sa Regina Văduvă Maria a sosit din călătoria sa de pe mare cu vaporul „România” în Constanța. Iar de acolo a plecat la București.

Serbarea unirii Basarabiei la Blaj. În ziua de 29 Aprilie, când s'a prăznuit pomenirea unirii Basarabiei cu Patria-mamă, școlile din Blaj au aranjat serbări școlare, cari s'au ținut în trei locuri deodată, în sala de gimnastică a liceului de băieți, în sala festivă a Institutului Recunoștinții și în sala cea mai mare a Școlii Normale de băieți. La liceul de băieți a vorbit dl profesor Ștefan Pop, la fetele dl profesor Alexandru Lupeanu, iar la Școala Normală de băieți dl profesor Nicolae Pop, tindrul. Înainte de serbările școlare a fost liturghie mare în Catedrală, predicând Păr. Dr. Nicolae Lupu, profesor de teologie. Orașul a fost împodobit cu drapele naționale. Trupa de jandarmi, care se găsește în Blaj, a făcut după sf. liturghie paradă militară cu defilare, iar seara retragere cu torțe (defilare pe toate străzile cu făclii aprinse).

Decorarea dnei Livia Dr. Boilă. Duminica trecută i-a predat canonicul Dr. Ioan Bălan din Blaj, trimisul I. P. S. mitropolit Vasile, dnei Livia Dr. Boilă decorația papală. În presara corul bisericii „Schimbarea la față” din Cluj a dat o serenadă distinsei doamne, iar dimineața, după sfânta liturghie, pâr. canonic Bălan a spus o predică în care a arătat marea însemnătate a acestei distincțiuni și apoi i-a predat-o. A fost de față tot ce are Clujul mai ales, chiar și dintre ortodocși. La banchet s'a închinat apoi în sănătatea dnei Livia Dr. Boilă, care a mulțămît la frumoase cuvinte.

Decât cu uniții, mai bine cu pocăiții. Așa propovăduiesc unii păstori ai bisericii românești ortodoxe. Cazul s'a întâmplat la Beiuș. Câteva familii ortodoxe din jurul Beiușului, având propusul să treacă la biserica românească unită, s'au dus la protopopul lor și au dat înștiințarea de trecere, potrivit legii. Protopopul le-a zis: să se facă orice, numai uniți nu.! Decât la uniți mai bine să se deie cu pocăiții. Oamenii, auzind asemenea îndemnuri, s'au depărtat foarte întristați și au trecut, bineînțeles, nu la pocăiți, ci la frații lor, români ca și dâșii.

Așa vremuri triste am ajuns, încât unii păstori ortodocși, uitați de sine, mai de grabă se împacă cu legea străină a pocăiților, decât cu legea românească a uniților. Ce zice la aceasta Preasf. Grigorie al Aradului, care luptă cu atâta zel vrednic de laudă ca să-și apere turma sa de pocăiți?

Potop asupra unei comune. În seara de 20 April un adevărat potop de ploaie a căzut asupra comunei Păltățești din județul Lăpușna (Basarabia), care n'a ținut decât câteva minute, dar, fiind însoțită de un vânt puternic, a descoperit casele, a dărâmat câteva clădiri mai subrede, a desrădăcinat copacii și a nimicit foarte multe sămănături.

Nouă linie ferată. În 1 Iulie se va deschide nouă linie ferată Constanța—Tekirghiol—Mangalia. Linia aceasta este de foarte mare însemnătate pentru țară, fiindcă atât în Tekirghiol cât și în Mangalia sunt băi foarte însemnate.

Print mort într-o nenorocire de automobil. Săptămâna trecută vicontele Tramaton, nepotul reginei Angliei, în vârstă de abia 22 ani, a mers cu un automobil pe șoseaua Paris—Lyon, fiind însoțit de doi tineri englezi. Într-o clipită de nevăgare de seamă automobilul s'a isbit de un arbore, vicontele Tramaton a murit dimpreună cu soferul, iar cei doi tineri au rămas răniți îngrozitor pe șosea.

Mărci postale noi. Cu ocazia jubileului de 10 ani dela unirea Basarabiei la România-Mamă s'au tipărit mărci postale anume, de 1, 2, 3, 5, 7-50, 10 și 20 lei. Pe unele se vede casa Sfatului Țării, unde s'a iscălit scrisoarea de unire a Basarabiei, pe altele Cetatea Hotinului, iar pe celelalte Cetatea Albă. Aceste mărci postale vor avea valoare până se vor găta.

Cartea vorbitoare. Un inginer din America a iscodit un fel de mașinărie, pe care dacă o pui pe o carte îți ceteste tot ce este cuprins în ea. În forma aceasta în viitor nu va trebui să ne obosim ochii cu cititul. Ne vom așeza iarna pe un scaun la gara cuptorului, iar vara pe iarba verde, vom așeza mașina pe cartea sau gazeta al cărei cuprins dorim să-l cunoaștem, și, fumând o țigară, vom ști tot ce dorim. Dar nouă ni-e frică nu cumva mașina aceasta să și-o cumpere și școlarii lenși, și să o pună să răspundă ea în locul lor. Ce mai știi, unde putem ajunge în această vreme a mașinării!

Pălării de lemn. O doamnă din Paris, dintre acelea care face modelele cele noue, a făcut o pălărie pentru dame, care este din lemn, tăiat foarte subțire. Dama din Paris, cât ce au văzut-o, s'au imbulzit s'o cumpere și, se spune, că astăzi damele frumoase dela Paris numai cu pălării de lemn umblă.

Luptă pe viață și moarte împotriva șobolanilor. Nu e vorba de șobolanii politici, cum se numesc liberalii, împotriva cărora de zece ani duce deja o luptă grea dl Maniu, ci de șobolanii sau cloșanii adevărați, cari pricinuesc pagube grozave. Astfel s'a făcut calcul că numai în Anglia șobolanii pricinuesc la an pagube de 40—50 milioane lire șterline (o liră șterlină face cam 790 lei). Și fiindcă o șobolană fată de câte trei ori pe an câte opt pui, oricine își poate închipui, ce grozav de iute se sporesc. Chiar de aceea oamenii de știință din aproape toate țările lumii vor ținea în curând o conferință, în care vor hotărî luptă pe viață și moarte împotriva șobolanilor

Ocolul pământului în 44 de zile. Un cercetaș de 15 ani, cu numele Palle Huld, a făcut ocolul pământului în 44 zile. El a depus la sosirea sa acasă o cunună pe mormântul marelui povestitor francez Jules Verne.

Cantorul a lovit cu un sfeșnic în cap pe preotul care slujia. Mai rar așa sălbătăcie și dobitocie cum s'a întâmplat în ziua de sf. Gheorge în comuna Stâlpeni de lângă Câmpulung. Era dimineața la 7, când preotul E. Rădulescu a intrat în biserică și a început utrenia. Dintr'o vorbă aruncată cantorului acesta din urmă s'a mâniat și luând sfeșnicul l-a lovit în cap pe preotul, spargându-i capul. Preotul n'a mai putut continua sfânta slujbă iar cantorul a fost arestat de câțiva jandarmi.

S'a născut un copil cu un singur ochiu în frunte. Într'un sat din apropierea Cernăuților o țărăncă a născut un copil care n'avea decât un singur ochiu în mijlocul frunții. Copilul a murit îndată după naștere și a fost dus la spitalul din Cernăuți, unde l-au băgat în spirt.

Ploaie cu cenușe. Joi în 26 Aprilie la Hotin, Soroca, Cernăuți, Iași și Buhuși, așadară n Basarabia, Bucovina și o parte a Moldovei s'a întunecat cerul dintr'odată de așa încât oamenii au trebuit să aprindă lămpile. A urmat apoi o ploaie cu noroi și cenușă. După această ploaie coperișele caselor au ramas acoperite cu cenușă.

Populația a rămas foarte adânc mișcată de această ciudățenie. Învațaii spun că cenușa aceasta nu poate veni decât dintr'un munte aruncător de foc, de care deși nu este în apropiere, poate că vine dela depărtări foarte mari, ori apoi din pravul de pe întiașele pusti rusești. Fapt e că anul acesta s'au întâmplat foarte multe nenorociri, și Dumnezeu mai știe ce ne așteaptă. Dar nu e mirare, oamenii după războiul cel mare s'au înrăutățit grozav și se vede că Dumnezeu pentru răutatea unora nu-i cruță nici pe cei buni.

Un mort care se scoală. La Tokio, în Japonia, a murit zilele trecute baronul Okara, în vârstă de 90 de ani, cel mai bogat om al Japoniei. Când voiau să-l acopere, ca să-l ducă la groapă, neamurile mortului au început să plângă, ca de obicei. În clipita aceea însă mortul s'a ridicat și a început să umble și să vorbească, spre marea spaimă a tuturor celor de față.

Moartea unui general rus. Zilele trecute a murit la Bruxelles, capitala Belgiei, generalul Wrangel, celce a comandat trupele împotriva bolșevicilor, când s'a făcut revoluția în Rusia. După înfrângerea trupelor sale, generalul Wrangel a trăit câțiva vreme la Belgrad, Berlin și mai în urmă la Bruxelles, unde l-a ajuns moartea. Trupul său neînsușit va fi adus la Belgrad, unde a cerut să fie înmormântat.

A murit de bucuria revederii. Guvernul a dat multor români macedoneni pământ în Dobrogea, ca astfel să se așeze aici și să nu se grecizeze. O seamă dintre membrii familiei Cucitaru au și venit de mult în România, de pildă Dumitru Cucitaru, fost învățător, român în Macedonia. El a ajuns șef de birou (cancelarie) la ministerul instrucțiunii (școlilor). Mergându-i treburile destul de bine, el a scris părinților săi, să vină și ei în România. Bătrânii s'au hotărât să plece în țară și drumul l-au făcut pe vaporul „București“, care a sosit zilele trecute la Constanța. În port îi aștepta băiatul lor, Dumitru Cucitaru, șef de birou la ministerul instrucțiunii din București. Când l-a văzut pe tatăl său, l-a îmbrățișat, la sărutat și apoi a căzut mort la pământ. Medicul portului nu i-a mai putut ajuta nimic, a murit de bucuria revederii.

Nefericirea unei copilite. Copilița de șase ani Susana Pania din Măgura Gilăului se juca de-a huițu. Ea și-a făcut un huiț în curte și se huița într'una, câtă vreme părinții i-s'au dus în pădure ca să aducă lemne. Într'o clipită nenorocita copilă a lunecat de pe huiț dar grumazii i-au rămas spânzurați de spargă. Seara, când au sosit acasă părinții dela pădure, spre marea lor nefericire, și-au găsit copilă spânzurată de spargă huițului, învișată toată și rece.

Cu aeroplanul deasupra polului nordic. Aviatorii americani Wilkind și Nelson au reușit să zboare deasupra polului Nordie. Ei au făcut sborul în 22 ore. Aviatorul Wilkind declară că la polul nordic n'a zărit pământ. Cel dintâi care a sburat deasupra polului nordic este comandantul Byrd. El a declarat că sborul lui Wilkind și Nelson este de mai mare valoare decât al său.

Marele foc dela Galați. Duminică seara, în ziua de 22 Aprilie, s'a aprins bolta cea mare a dlui M. L. Rosenberg. Focul s'a întins cu o repeziune de nedescris, așa că în 10 minute o parte întreagă de oraș a fost în flăcări. Pagubele se ridică la 50 milioane lei.

Un soldat omoară pe tatăl său, pentrucă nu i-a dat bani. Soldatul Vasile Rătoiu din Regimentul 15 roșiori, a venit acasă la Piatra Neamț pentru 8 zile în Joia Mare. Tatăl său, un biet portar dela C. F. R., l-a primit foarte bine. A treia zi de Paști Vasile a mers în oraș și s'a imbetat. Sosind acasă, a cerut dela tatăl său 1500 lei. Bietul portar l-a imbiat cu 400 lei, dar Vasile n'a voit să-i primească, el nu lăsa nimic din 1500 lei. Tatăl său, văzând că Vasile este furios, a fugit în odaia de alături și a încuiat ușa după sine. Vasile a sgâtăiat ușa, dar, văzând că nu se deschide, a eșit afară, a spart geamurile și a intrat în odaie. Sosit în fața tatălui său, și-a scos sabia și a împântat-o în pântecul tatălui său. La sbierătele desnădăjduite ale bietului om, au sărit oamenii de pe stradă și l-au prins pe Vasile, care se pregătea tocmai să înplante sabia în pieptul tatâne-seu. Nefericitul tată a murit, iar feciorul său a fost dus la temniță.

S'a aprins sala în care jucau. În seara de 23 Aprilie, sfântul Gheorghe, era un mare bal în sala de joc, numită Făgădu de pe șoseaua națională care duce la Iași. Deodată însă jucătorii s'au trezit că sala arde deasupra capului lor. Ea s'a aprins dela magazia de lemne de alături. Vă puteți închipui, ce învălmășeală s'a produs. Spre fericirea jucătorilor, afară de mici îmbrâncituri, nu li-s'a întâmplat nimica, dar sala s'a nimicit de tot.

Congresul viilor. Duminică în 22 și Luni 23 Aprilie s'a ținut la București congresul viilor din întreaga țară. Ei au cerut să se oprească odată pentru totdeauna fabricarea spiritului și a vinarsului de bucate. Să se oprească plantația viilor la șes. Statul să dea împrumuturi ieftine proprietarilor de vii. Transportul vinului pe C. F. R. să se bucure de acelaș favor de care se bucură transportul berei. Mașinile și instrumentele de lipsă pentru cultivarea viei să intre în țară plătinându-se pentru ele vamă mai mică. Vinul românesc să se poată transporta. Vinurile falsificate să se nimicească iar falsificatorii să se pedepsească foarte aspru.

† **Vesile Sărătean.** La încheierea gazetei aflăm trista veste, că tinărul culegător al tipografiei noastre, care își făcea armata la aviație în Pipera, a murit între împrejurări încă necunoscute, la spitalul Elisabeta din București. Vasile Sărătean era un tinăr foarte deștept, sănătos, harnic, cinstit și cuvincios, moartea cărui a stârnit cea mai mare părere de rău și a Blajului întreg.

Fie-i țărâna ușoară!

AVIZ.

Casele Blăjan cu firma BINDER sunt de vânzare, amatorii a se adresa Dnei Ruja la prăvălia Nicolae Moldovan, str. Regina Maria, Blaj. (500) 1—1

Cooperatie

O Bancă Populară

Prin întovărășire în cooperative te poți ajuta în orice neajuns ai avea. Prin cooperativele de consum te scapi de speculanți și îți procuri marfă bună și ieftină, prin cooperative te poți aproviziona cu unelte, mașini, prin cooperative poți să-ți valorizezi mai bine produsele: cereale, lemn etc. ocolind pe speculant. Iar dacă ai nevoie de bani împrumut de credit, te întovărășește înființând o cooperativă de credit. Această cooperativă se numește bancă populară.

Și prin aceasta v'am și explicat ce fel de ramură e banca populară a marelui pom care este cooperatia. Este acea instituție prin care ne procurăm bani, ieftini, adică cu dobânzi reduse și unde ne depunem, economiile noastre... bani albi pentru zilele negre.

Pentru ca să vă convingeți și mai bine, iată să vă arăt nașterea și dezvoltarea unei bănci populare.

În frunza comună românească Bistrița Bărgăului din județul Năsăud câțiva oameni de bine în frunte cu preotul local au înființat în anul 1923 banca populară cu numele „Bistricioara”. N'au prea înțeles oamenii la început binefacerea întovărășiei, dar s'au convins pe urmă și astăzi sunt foarte buni cooperatori. Iată dezvoltarea băncii, văzută prin capitalul social vărsat:

1923	Lei	5.700
1924	"	62.485.90
1925	"	109.621
1926	"	1.224.6
1927	"	204.046

Iar în luna Ianuarie s'au mai depus 10.000 Lei capital și fiindcă dividendul sa mărit, capitalul în 1928 e un capital de 242.600 Lei în Ianuarie. Dacă această bancă în 1923 era cea mai mică din două județe, astăzi a ajuns ca să fie a doua din mai bine de 50 bănci populare.

În primul an depunerile spre fructificare erau 37.000 Lei, astăzi sunt 205.000 Lei. În cursul anului 1927, an de grea încercare, depunerile s'au mărit totuși cu 72.000 Lei.

În anul 1927 s'au acordat împrumuturi sâtenilor, cari toate la un loc fac frumoasa sumă 1.100.000 Lei, adică un milion unasută mii Lei. Au replătit în cursul anului 250.000 Lei împrumuturi acordate membrilor.

Banca „Bistricioara” are dela Federalăun împrumut de 394.000 Lei.

Beneficiul net pe anul 1927 a fost de Lei 24.408,22.

Răspunderea membrilor e nelimitată

Și acum după ce ați văzut rezultate atât de frumoase, mă veți întreba că oare prin ce meșteșug au ajuns ei la aceasta.

Răspund: prin aceea că, cu toate că membrii nu sunt bocotani, au depus mereu părți sociale măbind capitalul.

Banca are 163 membri. Dintre aceștia 47 inși au părți sociale peste 10.000 Lei, fiecare. Da, astfel se poate face cooperatie.

Rezultatul bun nu mai puțin e dator și devotamentului cu care conduce agendele bănci populare ON. A. Pantelimon Zagrai, preot unit precum și colaboratorilor săi în Consum a căror activitate neobosită e dovedită în modul cel mai potrivit de cifrele cari arată dezvoltarea acestei instituții cooperatiste.

Munca lor să ne fie îndemn.

Grațian C. Mărcuș

Hrana plantelor

Omul are nevoie de hrană pentru ca să trăiască. Plantele încă au nevoie de hrană tocmai ca și oamenii. Această hrană, plantele o sug din pământ și din aer. Din pământ sug săurile minerale, cari sunt disolvate în apă, iar din aer sug un gaz stricat numit bioxid de carbon.

Din pământ, planta sugă hrana cu ajutorul rădăcinioarelor, cari se află dealungul rădăcinilor groase. Pe acestea rădăcinioare se găsesc niște perișori numiți peri sugători. Apa suptă de acești perișori este încărcată cu săruri minerale materii pământoase cari sunt dizolvate și pe cari planta le folosește la pregătirea hranei. Această apă trece din rădăcinioare în rădăcină și prin tulpină se urcă până în frunză. Pentru ca apa să se poată sui are lipsă de niște, viei foarte subțiri pe cari învățații le numesc vase lemnoase.

În frunză se găsesc o mulțime de grăuncioare verzi, cari sunt așezate unele lângă altele și cari dau culoarea verde frunzei. Aceste grăuncioare poartă numele de grăunți de clorofilă. Deși grăunții de clorofilă sunt cele mai mici particule dintr'o plantă, totuși ele'au de împlinit cea mai grea funcțiune adică de a pregăti hrana necesară unei plante. La lumina soarelui frunza ia din aer bioxid de carbon și-l descompune în carbon și oxigen. Carbonul este ținut înăuntru căci e delipsă la pregătirea hranei iar Oxigenul e dat afară. Din toate acestea, adică din apa încărcată cu săruri minerale-materii pământoase cari au ajuns în frunză, din carbonul pe care l-a luat din aer întocmai ca bucătarul priceput când face plăcinte, nu pune numai făină și apă ci pune și sare și unsoare pentru ca plăcinta să fie mai gustoasă, tocmai așa și clorofila amestecă toate substanțele formând hrana numită amidon. Prin urmare și planta are bucătărie ca orice gospodărie omenească, cu deosebirea că pe când o gospodărie omenească are numai o bucătărie și un bucătar, planta are atâtea bucătării câte frunze și bucătari nenumărați. Deși acești bucătari sunt foarte mici încât nu se pot vedea cu ochii liberi, sunt cu mult mai isteți și mai pricepuți, decât oamenii, la pregătirea hranei, căci niciodată nu pun mai mult decât trebuie.

După cum omul nu lucrează zilnic numai atâta cât mănâncă, ci își adună

în grănar pentru zile grele, tot așa și planta produce zilnic mai multă hrană decât îi trebuie pentru ca această hrană să nu se piardă, planta o înmagazinează în diferite părți. Unele plante în magazinează hrana în rădăcină de exemplu morcovul. Altele în tulpină cum este ciapa și usturoiul. Insa plantele cari se înmulțesc prin semințe, îngrămădesc hrana în semănță, pentru ca nouă plantă să aibă din ce se hrăni până își formează rădăcina și frunze lată deci; cauza pentru cari trebuie să îngrășăm ogoarele. Îngrășind ogoarele noi nu facem altceva decât dăm plantelor hrana din belșug. Având hrană planta se desvoltă bine și din prisosul hranei umple bine semințele. Din aceste semințe omul își umple hambarele și astfel având și omul hrană din belșug, toate vor merge bine.

Andrieu Munteanu.

Redactor responsabil: IULIU MAIOR.

AVIZ.

O casă de vânzare pe Str. Simeon Bărnăuțiu (Hulă) 1 cameră și o bucătărie și fântână în curte. Informațiuni dă Nicolae Oltean, tâmplar, Blaj.

(484) 2-2

Morar de meserie

ar dori să între ca morar la o moară simplă (țărănească) ori la moară cu site. Se pricepe foarte bine la amândouă.

Adresa: DRĂGUȘ GEORGE,
Bazna nr. 387, jud. Târnava mică.

(493) 2-3

AVIZ

Restaurantul lui Ioan Martin din Blaj se vinde din mână liberă, cu întreg aranjamentul ce se ține de restaurant.

Mare avantaj la plată. Doritorii se vor adresa Dlui I. Martin la DI PANTELIMON BRATU, pretor, Miercurea jud. Sibiu.

(499) 2-5

AVIZ

Se vinde o moară de benzină 24 H. P. Leinwolc cu două pietri, sau se caută un partaș la ea în comuna Bucerdea grănoasă p. Blaj.

Ioan Străgan I. George
proprietar

(489) 3-3

AVIZ.

Caut serviciu de morar, loc durabil, oferte la ziar.

(495) 2-2